

קסמ דין שמש הסעודה . וכו' ג' סעיפים :

א כתוב
ב מולין ק
ד רבי' יוני
ז דרכות ב

* אכל דבר שמביאין לפני האדם (א) שיש לו רוח והאדם תאב לו (ב) * צריך ליתן סמנו
(ג) * לשמש (ה) מיד ומדת חסידות הוא ליתן לו * מיד (ד) מכל מין (ז) ומין (ה) יולא יתן לו
בל זמן שהבוס (ו) בידו או (ז) ביד בע"ה (ודוקא לשמש אכל לאחר שנסעורה מותר (ח) ליתן (ג) זכי סאי
נוא) (סר"י ס"פ אלו דברים) יואסור (ט) ליתן לו פרוסת פת א"כ יודע בו שנמל ידיו : ב (י) ילא
יתן לאכול אלא * למי שיוודע בו שיברך . ויש מקילין אם נותן לעני (יא) בתורת (ד) זדקה (סר"י ס"פ

באר היסב

מכל מין ומין וגם אנו מניחים לעבדים להוליך בלינו אחריו
המרחץ ולנעול מנעלינו דהוי כאלו התנה בכך שלי' . וכתב
זכ"ל דבענין המאכל לא מהני תנאי כיון שהטעם משום
ודוקא בשמש שעומד ומשמש בסעודה כמ"ש רש"י אכל ה
מיסב בשלחן לית לן בה ע"כ ע"ש . [ובסימן ק"ע ס"ק ח'
אפילו אינו משמש בסעודה רק מבשל האוכל אפילו אין מ
עליו] : (ג) זכה"ג . דאין צעה"כ מקפיד אם אורח א' נותן
מאחר שזימן כולם ולאחר שלא זימן אסור ליתן מ"א : (ד)
ואם יודע בודאי שלא יסול ידיו ושלא יברך אסור . והב"י
דוקא בעט"י אסור דתיכף בשעה שנותן לידו כדי לאכזו

ביאור הלכה

* כל דבר וכו' . שיינו אפילו הכיאו לו כמה מינים שיש בו ריחא
צריך ליתן לו מכל דבר [כן משמע בגמרא ע"ש] :
* צריך ליתן ממנו וכו' . ומסתברא דכשיש לו משנת שהשכירו
ואמר לו בתחלה שאימת שתביא לי דבר שיש בו קוה"ה
אני מרשה לך שתטעום מתחלה דסגי בזה : * לשמש . ואפילו
משמש בסעודה רק מבשל המאכל ואפילו אין מנותן עליו [מ"א
בסימן ק"ע ס"ק ח'] ובס"פ משמע עוד ביותר דאפילו בלדס דעלמו
משמשו אם אירע שעומד סס בשפה שמביאין לו דבר ריחא וקוה"ה
ליתן לו מטע לעפוס כדי שלא יבוא לירי סכנה וס"פ במימרא דר'
וכן הב"י דנקטו דיום בשמש אפשר משום דאורחא דמלתא נקטי'
בודאי עומד סס בשפה שמביאו משא"כ בלדס אחר אינו לרך
בשפה שאוכלין . ואפשר דמטעם זה הסנהג בכל ישראל כשאלס נכח
חכירו בשפה שאוכלין קורין לו לאכול : * מיד . עיין במ"ב וטעם
דכל דין זה הוא במקומות שאין המשרת אוכל מאותן מיני מונות
לבעה"ב לפיכך נמשו מתאוס לזה משא"כ במקומות שהסנהג סגס ו
אוכל מאותן האכילות שמביא לבעה"ב אע"פ שפדיין לא אכל מו
חייב לאקדומי' ודמי למה שפסק המ"א במסב עמו על השלחן דלית
ואפשר דמטעם זה אין נוסגין העולם לזכר בזה :
* למי שיוודע בו שיברך . ומסתברא דמנותן לכשר סגי :

ה' בלינתו רכה בסעיף ח' ובסעיף י"ד וס"ו . ו' לחס גמור
שגראו וכישלו אח"כ בסעיף י' . כן הוא להמחבר מ"א דמחלק
בין מילוי בשר למילוי פירות אכל להמחבר ע"ז אין חילוק בין
מילוי בשר או שאר דברים ולעולם הוי כיסנין ואיירי בסעיף ו'
בין במילוי בשר בין בשאר דברים ובסעיף ע"ז איירי בדקצע עליהו
ודוק ועיין בזכי חייא ובפרח שזן כלל א' סימן ה' וסימן ג'
וביד אהרן :

(ה) מיד . פי' דבר מועט : (ב) ומין . ואם התנה עמו בשעת
שכירות שיתן לו מונות כשאר זכי הנית א"ל ליתן לו מכל
מין ומין רק ממין שיש לו ריח ומה"ט אין אנו נוהגים ליתן לשמש
משנה ברורה

ל"ש לברך עליו ולאכול כ"א תוך הסעודה וכדלעיל בסי"ג :

(א) שיש לו ריח . או (ה) קיוהא דהיינו טעם חמוץ [גמרא] :
(ב) צריך ליתן וכו' . דדבר שיש לו ריח מוזק לחרס כשאוכלין
בנינו והוא תאב לו ואין נותנין לו מיד אכל דבר שאין לו ריח יכול
לאכול תחלה ואח"כ יתן לשמש כדלקמן בסימן ק"ע ס"ג : (ג) לשמש
מיד . וכדבר מועט (ג) סגי דבזה נמי מתיישבא דעתו . וכתבו
האחרונים דאפילו אם התנה עם משרתו בשפת שכירותו לפטור
עלמו מזה (ג) לא מהני התנאי . ודוקא בשמש שעומד ומשמש
ואינו אוכל עמהם ציחד (ד) אכל אם גם הוא מסב על השלחן
עמהם לא צריך לאקדומי . איתא בגמרא דמי שהריח ריח מאכל והוא
מתאוס לו אם אינו יכול להסיגו כל רוק שיבוא לתוך פיו מחמת
תאוס האוכל לא יצלט דיוכל לבוא לירי סכנה ע"ז אלא ישליך
הרוק מפיו : (ד) מכל מין ומין . היינו (ה) אפילו בדבר דלית
ביה ריחא וקיוהא דעכ"פ גם בזה מלעער הוא כשרוהא שארי אנשים
אוכלין והוא אינו אוכל : (ה) ולא יתן לו . קאי (ו) אהחד מן
המסובין : (ו) צידו . ציד (ז) השמש דשמא מתוך שהוא ערוד
בלקיות הפרוסה ישפך הכוס שמביא לשלחן . וי"מ דאף כשהכוס ציד
אורח לא יתן בלוחה שעה לשמש דשמא ירגיש האורח בצעה"ב
שמביט עליו צעין רעה (משום דשמא יחסר לאורחיס) ומרתת וישפך
כעסו ישפך הכוס מידו ויהיה קלקלה בסעודה . יש אומרים (ה) דאף בעה"ב בעלמו לא יתן לשמש כשהכוס ציד השמש
מטעם הנ"ל דמתוך שהוא ערוד בלקיות הפרוסה ישפך הכוס מידו ויהיה קלקלה ונגנאי להמסובין בסעודה : (ח) ליתן בו
פי' דשאר בני הסעודה יכולין לתת זה לזה כשהכוס ציד בעה"ב (ט) שמאחר שהוא זימן אותם אינו מקפיד כמה שהם נותן
לזה ולא חיישינן לקלקלה (סר"י) ומוכח מזה (י) דלאחר שלא זימן אסור ליתן (אחרונים) : (ט) ליתן לו וכו' . פי' (יא) ו
דחיישינן שמא מתוך ערדתו ישכח מליטול ידיו אכל באחר לא חיישינן לזה אא"כ רואהו שרואה לאכול בלי נטילה (יב) ויש מי
בזה אך עשהו נותן בתורת זדקה בודאי יש להקל כדלקמיה בס"ב בהג"ה : (י) לא יתן לאכול וכו' . כלמד מסעיף הקודם ו
סברא קמיתא דדוקא להשמש משום ערדא א"כ אין מקור לדיון זה אם לא שיוודע בו שלא יברך שבוה כו"ע מודו דאין נותני
(יא) בתורת זדקה . דלא מפקעינן מלות זדקה בשביל השם שמא לא יברך ואע"ג דגבי שמש בסעיף הקודם חיישינן התם

גם במקום הטיטוס . כנכוס מיתח אם יודע שנה גנפ וכו' . לאו בתורת זדקה הוא שנותן לו בעבור שמשו [ל"ח] אך אם יודע
בודאי שלא יברך אסור ליתן לו אף בתורת זדקה ודוקא אם מתוך
כל אם מתוך אונסו שאינו יכול לברך לא נפקע מלות זדקה בשביל זה [פמ"ג] : (יב) שהוא כנמלך . שאינו יודע אם
עוד (יג) אך אם היה דעתו בשעת ברהה ראשונה על כל מה שיביאו לו א"ל לברך : (יג) אדם חסוב וכו' . דמסתמא
וב יזהיר שיתנו לו כל לרכו מפת וא נו גמלך מזה ומדנקט המחבר פת משמע דדוקא בפת וזהיר הת"ם את המסובין שיתנו
ה"ה כל דבר דאית ביה ריח וקיוהא דמבואר לעיל דצריך ליתן לו אכל בשאר דבר שהוא רק מדת חסידות צריך לברך על כל
ו' לו בכל פעם ופעם דשמא הת"ם לא יזהיר על דבר שהוא מדת חסידות [ט"ו] ועיין במגן גבורים שמפקפק בדבריו :
ז שהיו אוכלין וכו' . ר"ל מידו דמקויב בזימון (טו) ומסתברא דאין לו רשות רק לאכול מטע כדי שיתחייב בזימון
וילעטר עמהם :